

AJUNTAMENT DE SANT BOI DE LLOBREGAT

**MEMÒRIA PARTICIPATIVA
PER A L'ELABORACIÓ DEL NOU
CODI ÈTIC**

Setembre 2022

ÍNDEX

- I. ANTECEDENTS
- II. SISTEMA D'INTEGRITAT – CULTURA ÈTICA
- III. PROCÈS D'ELABORACIÓ DEL CODI ÈTIC
- IV. COM HEM OBTINGUT ELS VALORS
- V. EQUILIBRI ENTRE ELS VALORS
- VI. ANNEXOS

I. ANTECEDENTS

L'Ajuntament de Sant Boi de Llobregat va ser pioner en la creació i aprovació del Codi Ètic, l'any 2012. I a l'abril de l'any 2013 es va crear el Comitè d'Ètica, i se'n va aprovar del reglament de funcionament.

Aquest fet, actualment, ha facilitat la gestió dels Fons Europeus Edusi i dels Next Generation, atès que un dels requeriments necessaris era tenir un codi ètic aprovat, així com disposar d'un pla antifrau, recentment aprovat.

En aquesta trajectòria s'han obtingut diferents reconeixements externs a la nostra cultura organitzativa, i per aquests intangibles de ser una organització amb vocació d'ètica i d'integritat. Els darrers reconeixements han estat: del Síndic de Greuges de Catalunya; de l'Administració Oberta de Catalunya en relació amb l'Índex de Maduresa Digital avaluació de Bon Govern i Govern Obert, amb una puntuació de 95 sobre 100; així com l'obtenció del Segell Infoparticipa per la transparència del web municipal i la seva vinculació amb el Portal de Transparència, amb una puntuació del 100%.

Han passat deu anys de l'actual Codi Ètic, els temps canvien i l'Ajuntament té, com una de les prioritats, actualitzar i modernitzar el Codi Ètic. Un codi que formi part d'un sistema d'integritat, corporatiu, instrument de gestió pública orientat a la millora contínua del conjunt de l'organització.

Per aquest motiu, cal reformular-lo al context actual, des d'un punt de vista participatiu, i amb la mirada de tots i totes, de manera que aquest esforç col·lectiu ens ajudarà a ser millors servidors/ores públics/ques i afrontar els nous reptes que tenim com a ciutat.

Aquesta revisió i actualització ha de comportar la creació d'un nou codi ètic que reculli els valors compartits per tot el personal municipal i amb els quals identificar-se, i renovar el compromís i l'impuls de la cultura ètica a la nostra organització.

Ara és el moment en què volem dotar de més força la infraestructura d'integritat ja iniciada amb l'aprovació del Codi Ètic l'any 2012 i alinear-nos, també, amb l'Objectiu de Desenvolupament Sostenible 16, el qual defensa i valora la importància de tenir institucions sòlides, eficaces, transparents i que retin comptes.

II. SISTEMA D'INTEGRITAT – CULTURA ÈTICA

Prèviament, es planteja la necessitat d'avançar en la construcció d'un **sistema d'integritat corporatiu i de ciutat**, condició necessària per a l'existència d'una bona administració, un bon govern i una bona ciutadania, des d'un punt de vista ampli, i que incorpora els quatre pilars que configuren la infraestructura del nostre sistema construït sobre la pedra angular que és la **cultura ètica organitzativa**.

Aquests quatre pilars són:

- La gestió pública professional.
- La transparència efectiva.
- El retiment de comptes: avaluació de resultats quantitatius i qualitatius.
- Les polítiques de prevenció de la gestió no íntegra.

És en aquest marc de la **cultura ètica organitzativa on situem la renovació i revisió de l'actual Codi Ètic**.

El codi ètic és una eina central de tot sistema d'integritat. El codi ètic ens servirà per construir un marc ètic comú per al conjunt de les persones que treballem en aquesta organització.

El desenvolupament del codi ètic es planteja doncs entorn de la reflexió de quina contribució pot tenir la definició i millora de la prestació dels serveis públics i la millora de la confiança de la ciutadania en la institució.

L'ètica posa les persones en el centre

Tota organització que tracta amb persones, i que les vol posar en el centre de la seva activitat, ha de tenir, doncs, una declaració de principis ètics on quedi definit clarament el seu posicionament ètic construït, alhora, de forma participativa.

La cultura ètica

Aplicar l'ètica al nostre Ajuntament ens permet assolir la nostra missió en coherència amb els nostres valors.

L'ètica és una reflexió conjunta i participativa de les persones que en formem part per posar-nos d'acord en el que considerem que és bo o adient. Significa posar-nos d'acord amb "els altres" sobre uns mínims comuns que ens ajuden a concretar en la pràctica principis, valors, emocions, actituds i espais de diàleg que ens permetin compartir espais comuns.

A l'Ajuntament posem la persona en el centre de les nostres activitats. Això significa que l'organització té en compte les necessitats de cada persona i intenta donar-li resposta de la millor manera possible, gestionant els recursos al servei de les seves necessitats específiques.

L'ètica, un tret diferenciador

A l'Ajuntament hi ha molts espais de relació en els quals conviuen diferents perfils de persones, amb visions complementàries.

Per facilitar-nos la convivència i millorar els nostres impactes és important fomentar una cultura ètica que marqui uns principis d'actuació que hagin estat consensuats i que afavoreixin la convivència de les diferents sensibilitats existents.

Considerant que treballem alhora en entorns i situacions complexes, en aquest sentit la creació d'una cultura ètica es consolida com un factor de qualitat i d'excel·lència.

III. PROCÉS D'ELABORACIÓ DEL CODI ÈTIC

Per a l'elaboració del nou Codi Ètic s'ha constituït una comissió d'estudi com a grup motor que ha pilotat tot el procés i on s'han deliberat i treballat els aspectes que donen contingut al nou document. D'altra banda, també s'ha aplicat un mètode participatiu obert, per incorporar totes les visions de les diferents persones que formen part de l'organització.

Amb l'objectiu que el nou codi estigui format per indicacions senzilles i fàcils d'entendre per tal d'assegurar-ne la implantació, i obert a noves aportacions i actualitzacions a partir de la reflexió i l'evolució de l'organització, hem portat a terme diverses accions i metodologies de treball.

Accions

- **Sessió informativa als alts càrrecs i a l'equip de govern el 8 d'abril de 2021** a càrrec de professionals externs en matèria d'integritat institucional; accions dirigides a impulsar i garantir la integritat pública, tant dels alts càrrecs (electes i directius), com de la resta de personal, com a mesures complementàries a la transparència per tal de reforçar la legitimitat institucional.
- **Aprovació i renovació dels membres del Comitè d'Ètica de l'Ajuntament de Sant Boi de Llobregat per decret d'Alcaldia, el 12 d'abril de 2021, amb la voluntat de renovar aquest compromís i garantir l'ètica i la integritat corporativa.**
- **Inici del pla de treball del Comitè d'Ètica en sessió del dia 4 de juny de 2021 on es dona oficialitat a les persones que formen part del Comitè d'Ètica, es planteja la metodologia a seguir, la periodicitat de les reunions i la proposta de creació d'una comissió d'estudi (formada pels membres del comitè i altres persones de l'organització) per a la renovació del Codi Ètic i del Reglament del Comitè d'Ètica, i per al pla de formació a càrrec de formadora externa.**

- **Aprovació de la creació de la Comissió d'estudi**, grup motor responsable per a l'actualització del Codi Ètic i del Reglament del Comitè d'Ètica. Nomenament dels membres de la dita Comissió per decret d'Alcaldia, el dia **7 de juliol de 2021**, atesa la necessitat d'actualització i renovació del Codi Ètic i del Reglament de funcionament del comitè.

- **Capacitació de les persones de la Comissió d'Estudi**: Formació i programació de sessions formatives i d'acompanyament per part de formadora externa:

Dates sessions i contingut de les sessions:

- 7 de juliol de 2021
Aclariments conceptuals (ètica i moral, valors i virtuts...)
- 17 de setembre de 2021
Ètica de l'Administració
- 1 d'octubre de 2021
Sobre els conflictes d'interès: una lectura positiva i ètica
- 15 d'octubre de 2021
Per una Administració ètica

Accions de treball de la comissió, participatives i d'informació

- **Sessió del dia 11 de febrer de 2022 de la Comissió d'Estudi.**

- Definir i elaborar la metodologia de treball i dinamització del procés en el si de l'organització.

- **Sessió del dia 2 de març de 2022 de la Comissió d'Estudi.**

- Compartir la proposta d'estructura, apartats i contingut del nou Codi Ètic.
- Construir les preguntes que serviran per definir els valors i les virtuts de manera participativa amb la resta de l'organització.

- Espai de coordinació politicotècnica, del dia 3 de març de 2022

- Explicació del procés per part del regidor de Participació Ciutadana, Transparència Associacionisme i Bon Govern.

- Sessió del dia 16 de març de 2022 de la Comissió d'Estudi

- Treball dels valors a partir de les preguntes formulades.
- Presentar mecanismes i formes de participació per obrir el procés a tota l'organització: enquestes, petits qüestionaris, formularis, establir espais de diàleg ètic: "La Cuina", altres...

- Sessió del dia 30 de març de 2022 de la Comissió d'Estudi

- Definim el model de lideratge de la cultura ètica i treballem el model d'infraestructura ètica.
- Comitè d'Ètica, reglament de funcionament.
- Espais de reflexió.
- Definir el model d'avaluació de compliment del Codi Ètic.

- Acció informativa a tota l'organització mitjançant un correu de l'Alcaldeessa el dia 21 de març de 2022

- Invitació als companys i les companyes de tota l'organització a participar en el procés de revisió del Codi Ètic que reculli uns valors compartits per a tot el personal municipal i amb el qual identificar-se i per tal de cohesionar un nou model de gestió pública.

- Enquestes participatives obertes a tota l'organització

- A través d'unes enquestes obrim la participació a tota l'organització per determinar els valors de l'organització i nodrir el nou Codi Ètic.

- Sessió “La Cuina”, el dia 6 d’abril de 2022

- Sessió participativa a la “Cuina”, espai de reflexió i participació, com a complement de l’enquesta, adreçat a tota l’organització. Els i les participants reflexionaran sobre els valors i com millorar la qualitat ètica de la institució.

- Publicació AjuntaFlaix el 27 d’abril de 2022

- Comunicació a tota l’organització per part del regidor de Participació Ciutadana, Transparència, Associacionisme i Bon Govern i de la Comissió d’Estudi del nou Codi Ètic i de les responsables tècniques de Transparència i Bon Govern per agrair la participació.

- Buidatge i anàlisi

- Recull de totes les respostes de les enquestes i de la sessió de “La Cuina” per tal de treballar-les i incorporar les conclusions en el si de la Comissió d’Estudi.

- Sessió del dia 20 d’abril de 2022 de la Comissió d’estudi

- Composició del Comitè d’Ètica, forma d’elecció dels membres, avaluació, etc.
- Anàlisi i conclusions del procés de participació: enquestes, “La Cuina”.

- Sessió del dia 4 de maig de 2022 de la Comissió d’Estudi

- Treball dels valors més representatius, obtingut de les enquestes i “La Cuina”.
- Definició de la infraestructura per garantir l’ètica a l’organització.

- Sessió del dia 9 de juny de 2022 de la Comissió d’Estudi

- Presentació de l’esborrany del Codi Ètic amb el recull de les aportacions i el treball conjunt i participat per acabar de validar-lo per part de la Comissió.

- Formulació definitiva i presentació

- Una vegada redactat el document del Codi Ètic, i abans de portar a aprovació al Ple municipal, aquest se socialitza i es presenta als diferents espais polític/directiu.

- Presentació a l'equip de govern

- En sessió de data 20 de juliol, presentació del contingut del Codi Ètic, del Comitè i del procés d'elaboració.

- Sessió del dia 14 de setembre de la Comissió d'Estudi

- Presentació de l'esborrany del Codi Ètic amb el recull de les darreres aportacions per acabar de validar-lo per part de la Comissió.
- Es comparteix amb la Comissió el document definitiu.

- Presentació als grups municipals del consistori

- Presentació de l'esborrany del Codi Ètic i dels documents relacionats als grups municipals del consistori, abans de portar-lo a plenari.

- Sessió del Ple de novembre de 2022

- Derogació de l'anterior Codi Ètic i aprovació del nou Codi Ètic
- Modificació del Reglament del Comitè d'Ètica

IV. COM HEM OBTINGUT ELS VALORS

Els valors, base d'identitat d'una organització i principi fonamental de l'estratègia corporativa, ens han de permetre construir una cultura que alineï els valors amb el nucli organitzatiu/de gestió i el benestar corporatiu. Cal garantir, impulsar i posar en pràctica els valors definits.

En aquest sentit, per tal que el Codi respongui als valors que realment tenen en compte els i les treballadores de l'Ajuntament, cal que es construeixi escoltant la veu de totes elles i que siguin aquells que els identifiquin.

Per a aquesta construcció col·lectiva del Codi Ètic hem portat a terme les accions següents:

- **Sessions de treball de la Comissió d'Estudi** creada per a la renovació de l'actual Codi Ètic.
- Un **procés de participació interna mitjançant un qüestionari** adreçat a l'organització.
- Sessions de **treball col·lectiu com "La Cuina"**.

El procés de participació, col·laboració i reflexió del personal intern mitjançant el qüestionari tractava les **preguntes** següents:

1. Quins són els conflictes més habituals que tens en la teva tasca diària dins l'organització? I amb la ciutadania? Com es gestionen?
2. Com t'agradaria que fos la teva organització?
3. Quins creus que són els valors d'un bon servei públic?
4. Quan realitzes la teva tasca diària, en què es caracteritzen el que consideres actuacions satisfactòries?

Per altra banda, a la sessió de treball a **"La Cuina"** vam obrir el debat entorn una pregunta provocadora: **«Una organització ètica o estètica?»**.

El resultat de **la participació de més de cent trenta persones** ens ha permès obtenir de forma indirecta, a través de les seves respostes, els valors que identifiquen l'organització, aquells que presentem tot seguit i que seran recollits en el Codi Ètic.

Les dades obtingudes i extretes de cadascuna de les preguntes de l'enquesta constitueixen una informació qualitativa. D'altra banda, la totalitat de les respostes agrupades s'han vinculat de forma acumulada sota aquells aspectes conceptuals que es repeteixen i al voltant dels quals s'ha organitzat la dita informació quantitativament.

El pas següent ha estat categoritzar i traduir la informació obtinguda al llenguatge dels valors i prioritzar-los. Per a això, la informació obtinguda ha estat classificada i tractada a partir del **Model Triaxial** de *Simon Dolan*. Aquest és un model que se sustenta en dos pilars fonamentals:

A) Que els valors poden detectar-se en qualsevol univers (personal, familiar, organitzatiu en el nostre cas...) independentment de la seva naturalesa, missió o visió, i que una vegada identificats es poden classificar en tres dimensions o eixos principals:

- **L'eix econòmic/pragmàtic:** Ens connecta amb la realitat, amb la part material. Ens ajuden a "fer el que hem de fer" per disposar dels recursos que necessitem.

- **L'eix ètic/social:** Ens connecta amb els altres, amb la gent que ens envolta. Ens ajuden a tenir cert comportament "ètic" dins d'uns paràmetres més o menys marcats: són les "regles del joc".

- **L'eix emocional/desenvolupament:** Ens connecta amb nosaltres mateixos. Tenen a veure amb "mirar dins nostre" i ens ajuden a estar bé amb nosaltres. Tenen a veure amb el nostre estat emocional.

B) Que tots els valors personals o organitzatius se situen en una d'aquestes dimensions.

El resultat ha estat la identificació de **sis valors** al Codi Ètic (dos valors per cada eix) i d'aquesta manera mantenim un equilibri de valors entre els diferents eixos.

Per altra banda, també tenim en consideració el **setè valor**: **LA CONFIANÇA** (el "Valor dels Valors"). En el nucli del model triaxial, des d'una visió sistèmica, s'identifica com a valor essencial per al benestar emocional, preveure conflictes i gestionar el canvi. Sense aquest no seria possible establir els altres valors.

Aquests, doncs, són els valors genuïns que recullen, amb autenticitat i puresa, les característiques pròpies i naturals de la nostra organització, més representatius fruit del treball fet amb l'organització.

LA CONFIANÇA

Eix econòmic/pragmàtic	Eix ètic/social	Eix emocional / desenvolupament
• Comunicació • Proactivitat	• Reconeixement • Participació	• Empatia • Cura

El resultat del procés participatiu i respostes a les enquestes, així com el tractament i la classificació a partir del Model Triaxial i el treball vinculat amb els valors, es pot consultar a l'aparat VI. Annexos

V. EQUILIBRI ENTRE ELS VALORS

Entenem que els valors del nostre Codi Ètic, associats a cada eix del model, han de mantenir un equilibri que ens permetrà disposar d'una coherència organitzativa que ens ajudarà a ser una organització més innovadora, persistent en el temps i responsable socialment.

- La coherència entre l'eix **emocional/de desenvolupament** i l'**econòmic/pragmàtic** condueix a una major innovació. Les millors innovacions neixen de la passió positiva de les persones. Els valors emocionals són necessaris per crear l'impuls de l'acció i, en equilibri sinèrgic amb els altres dos; resulten indispensables per a tot/a emprenedor/ora conscient. La seva manca pot reflectir la manca d'iniciativa i de compromís amb la innovació i l'organització.
- La coherència entre l'**eix econòmic/pragmàtic** i l'**ètic social** condueix a un major benestar i equilibri de les persones i organitzacions, i aquest és un element clau perquè persisteixi en el temps.
- La coherència entre l'**eix ètic/social** i l'**eix emocional/de desenvolupament** augmenta la sensibilitat i fa que l'organització esdevingui més responsable socialment.

Treball inspirat en el Model Triaxial . S. Dolan

VI. ANNEXOS

Annex1

Resum i resultats procés participatiu valors Codi Ètic.